

Gospodarstvena priloga.

Priložena od kat. tiskovnega društva 43. štev., „Slov. Gospodarja“.

L. 1888.

25. oktobra.

Štev. 10.

Obrtni strokovni šoli v Ljubljani.

Ne vemo, čemu je to dobro, da se v novem času zapira kmečkim otrokom pot v srednje šole. Čudno je to gotovo: kajti iz ene strani pšejo se otroci v ljudske šole, celo s silo, iz druge pa se jim brani učiti se še dalje, če so se navzeli veselja do učenja. V tem je pač nekaj pomoči v novih strokovnih šolah, v katere še je tudi kmečkim otrokom pot odprta. Taki se odprete v malih dneh v Ljubljani. Za dnes podamo našim bralcem načrt nauk v teh šolah, pridržimo pa si še besedo o njiji za drugo mesto. Načrt pa je ta-le:

A. Strokovna šola za lesno industrijo. Šola za lesni obrt ima štiri letne tečaje, v katerih se bodo učenci teoretično in praktično poučevali v najvažnejših strokah lesne industrije. V začetku bodo se otvorili naslednji oddelki: Za mizarstvo (umetno in stavbeno mizarstvo), za rezbarstvo, podobarstvo in za strugarstvo, pozneje se bode pridružilo tesarstvo, kolarstvo, gradnja žag in mlinov ter pletenje košaric. V prvem letniku imajo vsi oddelki iz večine skupni pouk, pozneje se pa ločijo učenci po navedenih strokah. Poučevalo se bode v naslednjih predmetih: krščanski nauk, slovenski in nemški jezik, računstvo, obrtno knjigovodstvo, poslovni sestavki, tehnologija, mehanika, arhitektonsko oblikoslovje, geometrija in geometrijsko risanje, elementarno prosto risanje, prosto risanje po modelih, projekтивно risanje, modelovanje, lepopisje in praktični pouk.

Učenci so redni ali pa izvenredni; prvi obiskujejo šolo v vseh predmetih, drugi pa so upisani le v nekaterih strokah. Ustopiti morajo v to šolo le tisti mladenci, ki so dovršili osnovne šole in ki so prekoračili 14. leto. Ker je praktični pouk posebne važnosti ter se morajo učenci v teku štirih let izuriti v svoji stroki, kakor pri najboljšem mojstru, treba je, da so telesno zdravi. Spričevalo o dovršeni šoli daje učencu pravico do samostojnega izvrševanja dotičnega obrta, tedaj je veljavno kot spričevalo za dokaz sposobnosti. Učenci ne plačujejo nobene šolnine ne vzprejemnine.

B. Strokovna šola za umetno vezenje in šivanje čipek ima dva letna tečaja, v katerih se bode poučevalo umetno vezenje (belo in pisano) ter šivanje čipek. Za kekljanje (pletenje) čipek ne bode oddelka. Učenke

se bodo priučile vsem važnim strokam umetnega vezenja na podlagi dobrih vzorcev in zakonov umetnosti. Poučevalo se bode v naslednjih predmetih: Slovenščina, nemščina, računstvo, knjigovodstvo, tehnologija vezenja, oblikoslovje umetnega vezenja, elementarno risanje, strokovno risanje, nauk o ornamentih in o zlogu ter praktični pouk. Učenke so redne in izvenredne slušateljice. Izvenredne učenke morajo obiskovati le nekatere stroke, kakor to določi sporazumno ž njimi vodstvo šole. Redne učenke morajo dovršiti 14. leto in dokončati osnovno šolo. Šolnine ni nobene. Potrebni material dobé redne učenke od šolskega vodstva brezplačno izvenredne slušateljice pa morajo same skrbeti za risarske in druge potrebščine.

Učenci in učenke za oba zavoda vzprejemajo se zdaj v pisarnici trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, od 20. oktobra dalje pa v šolski pisarnici v Virantovi hiši, Zvezdarske ulice.

Šoli se otvorite dne 5. novembra t. l. — Toliko o načrtu poučevanja v teh dveh, za kmečki stan več ali manj imenitnih šol. Kdor more svoje otroke v katero poslati, stori prav, če se posluži že letos te lepe prilike.

Sadje in njegova korist.

Več je več. Dobro je, če si človek pridela sadje, bolje, če ga spravi v denar, najbolje pa je, ako si ga obrne v prid tako, da se mu vse, kar je s sadjem v zvezi, obrne na dobro. Glasilo c. kr. kmetijske družbe v Gorici piše o dobrem ravnanju s sadjem in pravi, da še to ni zadosti, če kmetovalec prideluje lepo sadje; on ga mora znati tudi hraniti, in sveže ali suho, ali kot mošt, ali vkuhano, ali na kak drugačen način pripravljeno, kolikor je mogoče, dobro izkoristiti.

Da se pa more sadje, kolikor je mogoče, drago oddajati, treba pred vsem, da se o pravem času potrga, in na naraven, različnim sadnim vrstam vgođen način ohrani. V tem oziru delajo kmetovalci še mnogo napak, ne trgajo sadja z roko, ampak otresajo ga ali celó klattijo, še preden je na drevesu dozorelo. Če klattimo sadje s kolom, poškodujemo ga tem bolj, čem trdneje se drži veje, ker je še nezrelo; ono pade na tla, dobi madeže in začne kmalu na potolčenih mestih gnjiti; zraven tega pa